

TILLSYN 11/24

Tillsyn av doftoljor och eteriska oljor 2023

Kemikalieinspektionen arbetar med att minska risken för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en statlig myndighet som kontrollerar att företag följer reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor. Vi prövar ansökningar om tillstånd för att sälja och använda bekämpningsmedel. För att främja god hälsa och bättre miljö utvecklar vi lagstiftning och andra styrmedel i Sverige, inom EU och internationellt.

Kemikalieinspektionen.

Artikelnummer: 511 492

Förord

Doftoljor och eteriska oljor marknadsförs ofta till privatpersoner som använder dessa produkter i sin vardag. Doftoljor och eteriska oljor är ofta klassificerade som farliga, t.ex. kan de i vissa fall orsaka allergisk hudreaktion, det är därför viktigt att dessa produkter uppfyller kemikalielagstiftningen för att säkerställa att kunderna kan göra medvetna val och hantera produkterna på ett säkert sätt.

Den här rapporten beskriver ett tillsynsprojekt där Kemikalieinspektionen har kontrollerat företag som säljer doftoljor och eteriska oljor. Rapporten är riktad till företag och konsumenter.

Projektet genomfördes under 2023-2024 av Kemikalieinspektionens tillsynsavdelning. Kristina Karlsson och Charlotte Rahm har varit projektledare och tagit fram den här rapporten. Lisa Ekstig, Jasmine Lindeberg, Sofia Walles och Caroline Nilsson har deltagit i projektet.

Innehåll

Sammanfattning	4
Summary	5
1. Inledning	6
1.1 Om Kemikalieinspektionen.....	6
1.2 Därför kontrollerar vi doftoljor och eteriska oljor	6
1.3 Lagstiftning som vi kontrollerade.....	7
2. Metod	7
2.1 Hur vi valde produkter och företag för kontroll.....	7
2.2 Hur vi gjorde kontrollerna	8
3. Resultat.....	9
3.1 Resultat av kontroller	9
4. Slutsats och diskussion	10
5. Råd till konsumenter och företag	11
5.1 Råd till företag som säljer doftoljor och eteriska oljor	11
5.2 Råd till konsumenter	12

Sammanfattning

Kemikalieinspektionen har kontrollerat 76 produkter från 30 företag som säljer doftoljor och eteriska oljor. I projektet kontrollerades att produkterna uppfyllde gällande lagkrav med avseende på klassificering, märkning och förpackning samt att företagen var anmälda till Kemikalieinspektionens produktregister.

Doftoljor och eteriska oljor är ofta klassificerade som farliga enligt CLP-förordningen. De kan innehålla ämnen som exempelvis är allergiframkallande, brandfarliga och/eller dödliga vid förtäring om de kommer ned i luftvägarna. Då produkterna säljs till, och används av, privatpersoner är det viktigt att de är korrekt klassificerade och märkta så att kunderna får rätt information om produkternas farlighet. På så sätt kan de göra medvetna val vid köpet och använda produkterna på ett säkert sätt.

Projektet visade att många produkter hade brister som behövde åtgärdas; det gällde till exempel att produkterna helt saknade märkning, att märkningen inte visade på rätt faror, att informationen inte var på svenska samt att kännbar varningsmärkning och barnskyddande förslutning saknades. Flera av företagen som säljer denna typ av produkter är små och har inte försäljning av kemiska produkter som sin huvudsakliga verksamhet. De kan därför ofta ha låg kännedom om kraven i kemikalielagstiftningen. Flera företag var av uppfattningen att deras produkter inte räknas som kemiska produkter eftersom råvarorna har ett naturligt ursprung. Därför skulle produkterna inte omfattas av kemikalielagstiftningen, vilket inte stämmer. Det kan även finnas en missuppfattning att alla produkter som framställts av naturliga råvaror är ofarliga vilket inte heller stämmer.

Summary

The Swedish Chemicals Agency has inspected 76 products from 30 companies that sell fragrance oils and essential oils. The project aimed to ensure that the products complied with current legal requirements concerning classification, labeling, and packaging, as well as verifying that the companies were registered with the Swedish Chemicals Agency's product register.

Fragrance oils and essential oils are often classified as hazardous according to the CLP Regulation. They may contain substances that, for example, are allergenic, flammable, and/or may be fatal if swallowed and enters airways. Since these products are sold to, and used by, consumers it is important that they are correctly classified and labeled so that customers receive accurate information about the hazards of the products. This allows them to make informed choices when purchasing and use the products safely.

The project revealed that many products had deficiencies that needed to be addressed; for example, some products lacked labeling entirely, the labeling did not indicate the correct hazards, the information was not in Swedish, and there was no tactile warnings or child-resistant fastening. Many of the companies selling these types of products are small and do not have sales of chemical products as their main business, and often have limited knowledge of the requirements of chemical legislation. Several companies believed that their products did not count as chemical products because the raw materials have a natural origin and therefore are not covered by chemical legislation, which is not correct. There may also be a misconception that all products made from natural raw materials are harmless, which is not the case.

1. Inledning

1.1 Om Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionens uppdrag är att minska riskerna för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en myndighet under den svenska regeringen och vi arbetar i Sverige, inom EU och i världen. I vårt uppdrag ingår utveckling av lagstiftning och andra styrmedel samt att pröva ansökningar om tillstånd att få sälja och använda växtskyddsmedel och biocidprodukter. Vi har även tillsynsansvar för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemiska ämnen i varor. Tillsynen riktar sig i första hand mot importörer och tillverkare men även mot återförsäljare i vissa fall. Vi ger också tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser i frågor som rör vårt område.

1.2 Därför kontrollerar vi doftoljor och eteriska oljor

Kemikalieinspektionen fick under en period in många tips om doftoljor och eteriska oljor. Utifrån de inkomna tipsen noterade vi att många produkter verkade ha ett flertal brister. I vissa fall saknade produkterna märkning helt eller hade en felaktig märkning enligt CLP-förordningen¹. Vi misstänkte även brister med produkternas förpackning så som avsaknad av barnskyddande förslutning och/eller kännbar varningsmärkning. Vi noterade även att några produkter var märkta enligt kosmetikalagstiftningen. Vår bedömning är att doftoljor och eteriska oljor är kemiska produkter och ska därmed vara märkta i enlighet med CLP-förordningen.

Doftoljor och eteriska oljor är ofta klassificerade som farliga enligt CLP-förordningen. De kan innehålla ämnen som exempelvis är allergiframkallande, brandfarliga och/eller dödliga vid förtäring om de kommer ned i luftvägarna. Eftersom produkterna säljs till och används av privatpersoner är det viktigt att de är korrekt klassificerade och märkta så att kunderna får rätt information om produkternas farlighet. På så sätt kan de göra medvetna val vid köpet och använda produkterna på ett säkert sätt.

Vi valde därför att starta ett tillsynsprojekt riktat mot företag som säljer doftoljor och eteriska oljor till privatpersoner. Med ett samlat projekt kunde vi ta ett större grepp om hela branschen och nå ut med information till fler företag. Syftet med projektet var att kontrollera att företagen säljer produkter som uppfyller kraven i kemikalielagstiftningen.

---

¹ [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar](#)

1.3 Lagstiftning som vi kontrollerade

I projektet kontrollerades regler som gäller klassificering, märkning, förpackning, och anmälan till Kemikalieinspektionens produktregister. Nedan ges en kort beskrivning av reglerna.

1.3.1 Klassificering, märkning och förpackning

CLP-förordningen är en EU-gemensam lagstiftning och gäller därmed i alla EU/EES-länder. Lagstiftningen innehåller regler för hur man klassificerar och märker kemiska produkter. Genom märkningen kan farorna kommuniceras och användaren får information om hur produkterna kan hanteras säkert ur ett hälso- och miljöperspektiv. Lagstiftningen innehåller också regler för hur den kemiska produkten ska förpackas. Exempelvis krävs det i vissa fall barnskyddande förslutning och/eller kännbar varningsmärkning för att särskilt skydda barn och personer med nedsatt syn.

Företag kan ha olika roller i leverantörskedjan, som innebär olika stort ansvar för att produkterna uppfyller kraven i reglerna. Oavsett roll måste produkten alltid uppfylla kraven för att få säljas. Ett företag som tillverkar eller importerar en kemisk produkt från ett land utanför EU har ansvar för att klassificera, märka och förpacka produkten enligt CLP-förordningen. Ett företag som köper in en kemisk produkt från en leverantör inom EU ska se till att produkterna är märkta och förpackade enligt CLP-förordningen.

1.3.2 Anmälan till produktregistret

Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer är nationella regelverk som bland annat innehåller regler om Kemikalieinspektionens produktregister. Alla verksamheter som tillverkar eller för in en kemisk produkt till Sverige ska anmäla sitt företag till produktregistret, och om 100 kg eller mer av en kemisk produkt förs in per år ska även produkten anmälas.

2. Metod

2.1 Hur vi valde produkter och företag för kontroll

För att hitta företag och produkter sökte vi på nätet efter webbutiker som sålde doftljor och eteriska oljor. Vi använde oss också av informationen i de inkomna tipsen.

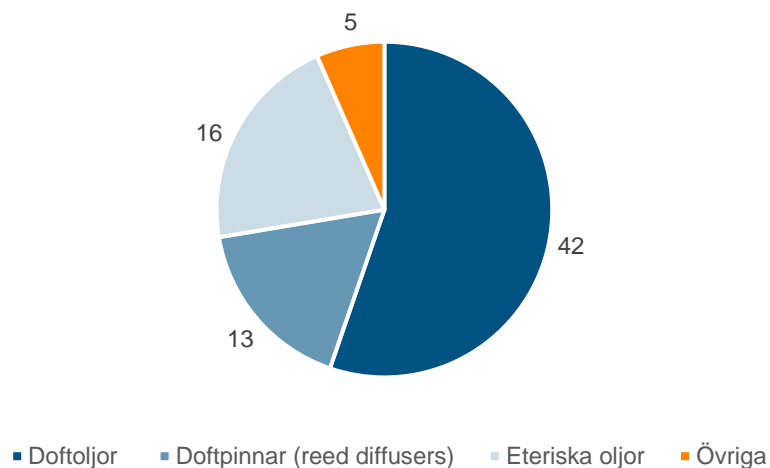
I början av projektet skickade vi ut ett informationsbrev om projektet till ca 80 svenska företag som säljer doftljor och eteriska oljor, där vi informerade kort om reglerna och om tillsynsprojektet.

I projekten valde vi sedan 30 företag för fortsatt kontroll. Vi inriktade oss på företag högst upp i leverantörskedjan i Sverige, det vill säga företag som antingen importerar produkter från land utanför EU, för in produkter från ett annat EU-land, själva tillverkar produkterna eller som byter namn på produkterna (importörer, distributörer, formulerare och namnbytare).

För varje företag valde vi ut cirka tre produkter för granskning. Målsättningen var att hitta produkter med olika faror och från olika varumärken. Vi baserade främst urvalet på vår erfarenhet kring vilka doftljor och eteriska oljor som med stor sannolikhet klassificeras som farliga (se figur 1);

- Doftljor
- Doftpinnar (reed diffusers)
- Eteriska oljor
- Övrigt (exempelvis kuddspray)

Typ av kontrollerade produkter (st)

Figur 1. Antal och typ av produkter som kontrollerades

2.2 Hur vi gjorde kontrollerna

Dokumentationen som skickats in av företagen granskades för att säkerställa att produkterna var rätt klassificerade och märkta. I relevanta fall kontrollerades också att förpackningarna var försedda med barnskyddande förslutning och/eller kännsbar

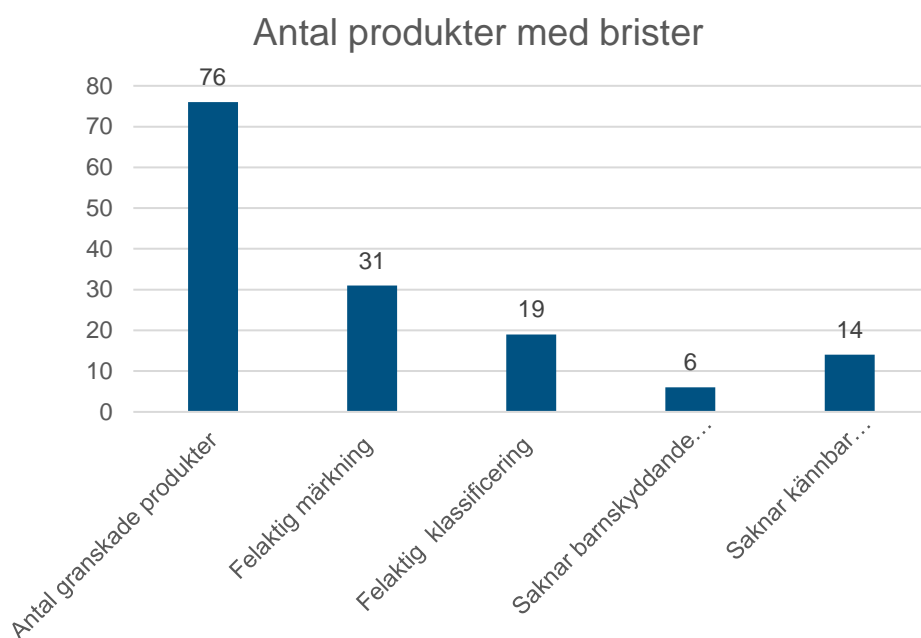
varningsmärkning, antingen genom att vi köpte in produkterna eller att företagen fick redovisa bilder och/eller intyg.

I de fall vi konstaterade brister ställde vi krav på att företaget rättade till dessa. I de flesta fall rättade företagen frivilligt till bristerna eller slutade sälja produkterna. För tre företag lade vi saluförbud för fortsatt försäljning innan bristerna åtgärdats. Vid allvarliga brister gjordes också anmälan om misstänkt brott till polisen och/eller togs beslut om miljösanktionsavgift.

3. Resultat

3.1 Resultat av kontroller

Vid uppstart av projektet skickades informationsbrev ut till 80 företag. I projektet kontrollerades sedan 30 företag och totalt 76 produkter. Av de kontrollerade produkterna hade 40 % (31 st) bristande märkning enligt CLP-förordningen. 17 av produkterna saknade helt märkning enligt CLP-förordningen, varav företagen i fyra fall i stället hade märkt produkterna enligt kosmetikalagstiftningen. En fjärdedel (19 st) hade brister gällande klassificeringen av produkterna. Sex produkter saknade barnskyddande förslutning och 14 saknade kännbar varningsmärkning. Notera att en produkt kan ha flera brister. Se figur 2

Figur 2. Totalt antal granskade produkter och antal produkter med brister

17 företag hade sådana allvarliga brister vad gäller förpackning, märkning och/eller klassificering att det ledde till anmälan om misstänkt brott. Den vanligaste bristen för vilken en anmälan skickades in var bristande märkning. I sju fall ledde avsaknad av kännbar varningsmärkning till att företaget fick en miljöstraffavgift.

4. Slutsats och diskussion

Den höga andelen brister visar på att företagen haft låg kännedom om kemikaliereglerna. I kontakterna med företagen har de många gånger framfört att de inte känt till att de själva har haft ett ansvar för att se till att produkterna uppfyller kraven, utan har utgått ifrån att deras leverantörer har gjort rätt. Detta stämmer väl överens med tidigare erfarenheter från Kemikalieinspektionens tillsyn. Mindre företag med färre resurser, företag med nischat utbud samt företag där de kemiska produkterna inte utgör huvudsortimentet har ofta lägre kännedom om kemikaliereglerna. Företag som importerade produkter från länder utanför EU saknade ofta kunskap om att det var de själva som har fullt ansvar för att klassificera, märka och förpacka produkterna. De kände inte till att reglerna utanför EU är annorlunda, och att de därför inte kunde använda det som de fått från sina leverantörer utan att själva säkerställa att produkterna följde EU:s kemikalier regler.

Flera företag har varit av uppfattningen att deras produkter inte räknas som kemiska produkter eftersom råvarorna har ett naturligt ursprung och därför inte borde omfattas av kemikalielagstiftningen. Det kan även finnas en missuppfattning att produkter som framställts av naturliga råvaror är ofarliga vilket inte heller är fallet.

I några fall har tillverkarna ansett att produkterna omfattas av kosmetikalagstiftningen² vilket ställer andra krav på märkning jämfört med kemikalielagstiftningen. En doftolja eller eterisk olja ska användas som råvara i en kosmetisk produkt är i sig inte en kosmetisk produkt. Råvaror som används vid tillverkning av kosmetiska produkter räknas som kemiska produkter och för dem gäller reglerna i kemikalielagstiftningen. Utöver detta är det syftet och användningen av produkterna som avgör vilken lagstiftning som gäller för produkterna. Marknadsförs till exempel produkterna som rumsdofter så är

---

² Kosmetiska produkter på den svenska marknaden som säljs eller ges bort gratis ska uppfylla kosmetikalagstiftningen som består av Förordning (EG) nr 1223/2009 om kosmetiska produkter, Förordning (EU) nr 655/2013 om gemensamma kriterier för påståenden om kosmetiska produkter, Förordning (2013:413) om kosmetiska produkter och Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2013:10) om kosmetiska produkter

produkterna kemiska produkter och ska märkas och förpackas enligt kemikalielagstiftningen.

I flera fall var företagen snabba med att åtgärda bristerna, ofta genom att kontakta sin leverantör. Det visar på en vilja att göra rätt, och förhoppningsvis har den ökade kunskapen både hos de granskade företagen och hos deras leverantörer ökat med földeffekten att fler av produkterna i deras framtida sortiment kommer att uppfylla kraven i reglerna.

Inspektionerna innebar både att kunskapen om kemikaliereglerna och medvetenheten om det egna ansvaret ökade hos företagen.

5. Råd till konsumenter och företag

5.1 Råd till företag som säljer doftoljor och eteriska oljor

- Köp produkter från seriösa leverantörer som har kunskap om kemikaliereglerna
- Identifiera din egen roll i leverantörskedjan och vilket ansvar den rollen medför.
  - Tänk på att om din leverantör finns utanför EU så är det du som importör som måste klassificera, märka och förpacka produkten enligt kemikaliereglerna.
- Om din leverantör finns utanför Sverige, så har de sannolikt inte kunskap om de nationella kraven i Sverige som till exempel anmälan till Kemikalieinspektionens produktregister.
- Skaffa kunskap om vilka kemikaliekrav som ställs på dina produkter. Oavsett vilken roll du har i leverantörskedjan så har du ett ansvar för att de produkter du säljer uppfyller kraven.
  - Kontrollera att märkningen enligt kemikaliereglerna är på svenska.
  - Om du har fått ett säkerhetsdatablad från din leverantör kan du kontrollera etiketten mot avsnitt 2.2 i säkerhetsdatabladet där märkningsuppgifterna ska anges.
  - Om produkten ska ha barnskyddande förslutning, testa gärna att det fungerar. Du kan även begära in intyg om att förpackningen uppfyller standarden för barnskyddande förslutning av din leverantör.
  - Om produkten ska ha kännbar varningsmärkning, kontrollera att den sitter fast.
  - Se till att det finns märkningsinformation enligt kemikaliereglerna i din webbutik.

- Om du behöver hjälp, kontakta din branschförening, anlita en konsult eller kontakta oss på Kemikalieinspektionen³
- På vår webbplats finns fler råd om vad företag som säljer kemiska produkter kan tänka på^{4 5}
- Vid osäkerhet om vilken lagstiftning som gäller för just din produkt kan du kontakta Kemikalieinspektionen eller Läkemedelsverket. Du kan också titta i det dokument som arbetsgruppen för kosmetiska produkter tagit fram gällande gränsfallsprodukter. ⁶Arbetsgruppen för kosmetiska produkter består av representanter från flera europeiska länder och hålls samman av europeiska kommissionen.

5.2 Råd till konsumenter

- Läs och följ skyddsinformationerna på förpackningen
- Förvara kemiska produkter så att barn inte kan komma åt dem
- Handla från företag inom EU, eftersom de företagen måste följa den europeiska lagstiftningen. Om du beställer via nätet från en leverantör utanför EU omfattas den inte av samma lagkrav (och det är då du själv som blir ansvarig för produkten)
- Produkter som har faropiktogram på etiketten ska ha faroinformation på svenska. Om du har köpt en kemisk produkt som du misstänker inte är rätt märkt och förpackad kan du höra av dig till oss på Kemikalieinspektionen⁷
- På vår webbplats finns fler råd om vad du som konsument kan tänka på⁸

---

³ [Fråga Kemikalieinspektionen - Kemikalieinspektionen](#)

⁴ [Din roll och ditt ansvar - Kemikalieinspektionen](#)

⁵ [Kort om reglerna för kemiska produkter - Kemikalieinspektionen](#)

⁶ [DocsRoom - European Commission \(europa.eu\)](#)

⁷ [Tipsa Kemikalieinspektionen - Kemikalieinspektionen](#)

⁸ [Råd till privatpersoner - Kemikalieinspektionen](#)

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress

Löfströms Allé 5, 172 66 Sundbyberg
kemi@kemi.se

www.kemikalieinspektionen.se

KEMI
Kemikalieinspektionen